

คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กฎหมาย

คุ้มครองผู้บริโภค

พิมพ์ครั้งที่ ๒ (แก้ไขเพิ่มเติม)

ศาสตราจารย์ ดร. นนทวัชร
นวตระกูลพิสุทธิ์

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

๑๑๔๔๗๗๙๔๖
๐๑๒๔๙๒๖๘๑
๒๒๓๘๖๔๒๗

ศาสตราจารย์ ดร. นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๒ (แก้ไขเพิ่มเติม)

โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

หน้า

บทนำ.....	๑
(๑) แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๑
(๒) ความเป็นมา และพัฒนาการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย.....	๗
(๓) ขอบเขต และลักษณะของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๕
(๓.๑) ขอบเขตของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๑๐
(๓.๑.๑) ในเชิงเนื้อหา.....	๑๐
(๓.๑.๒) ในเชิงรูปแบบ.....	๒๐
(๓.๒) ลักษณะของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๒๓

ส่วนที่หนึ่ง: กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในเชิงสารบัญญัติ

ความนำ.....	๒๗
-------------	----

บทที่ ๑ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการทั่วไป.....	๒๘
๑.๑ เหตุผลความจำเป็น และขอบเขตการใช้บังคับของพระราชบัญญัติ.....	๒๙
๑.๑.๑ เหตุผลความจำเป็นของพระราชบัญญัติ.....	๒๙
๑.๑.๒ ขอบเขตการใช้บังคับของพระราชบัญญัติ.....	๓๐
(๑) หลัก.....	๓๑
(๒) ข้อยกเว้น.....	๓๑
๑.๒ กลไกและมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติ.....	๓๓
๑.๒.๑ กลไกในเชิงสารบัญญัติ: กลไกเชิงป้องกัน.....	๓๓
๑.๒.๑.๑ การรับรองและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค.....	๓๓
(๑) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ (Right to Informations).....	๓๔
(๒) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ (Right to Freedom of Choice).....	๓๕
(๓) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า หรือรับบริการ (Right to Safety).....	๓๕
(๔) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา (Right to Fairness for Contract).....	๓๕
(๕) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย (Right to be heard and Right to Remedy).....	๓๕

๑.๒.๑.๒	การกำหนดให้มีองค์กรของรัฐเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับ การให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค.....	๓๗
(๑)	องค์กรของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในระดับนโยบายและ การควบคุมกำกับ.....	๓๗
(๑.๑)	คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (คคบ.).....	๓๗
(๑.๒)	คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง.....	๕๑
(๒)	องค์กรของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ.....	๘๕
(๒.๑)	องค์กรของรัฐส่วนกลาง.....	๘๖
(๒.๒)	องค์กรของรัฐส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ..	๙๓
๑.๒.๑.๓	การกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ.....	๙๗
(๑)	หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ ในด้านการโฆษณา.....	๙๘
(๑.๑)	หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ การโฆษณาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค	๙๘
(๑.๒)	ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ กรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่.....	๑๐๐
(๒)	หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ ในด้านความปลอดภัยของสินค้าและบริการ.....	๑๐๓
(๒.๑)	หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ ความปลอดภัย.....	๑๐๓
(๒.๒)	ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ กรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่.....	๑๐๕
(๓)	หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ ในด้านฉลาก	๑๑๒
(๓.๑)	หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินค้า ที่ควบคุมฉลาก	๑๑๒
(๓.๒)	ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ กรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่.....	๑๑๓
(๔)	หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ ในด้านสัญญา.....	๑๑๕
(๔.๑)	หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับลักษณะ ของสัญญาและหลักฐานการรับเงิน	๑๑๕
(๔.๒)	ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ กรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่.....	๑๑๗

๑.๒.๒ กลไกในเชิงวิธีบัญญัติ: กลไกเชิงแก้ไขเยียวยาความเสียหาย	๑๑๘
๑.๒.๒.๑ กรณีองค์กรของรัฐฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโภค ที่ได้รับความเสียหาย	๑๑๙
(๑) คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๑๑๙
(๑.๑) เมื่อเกี่ยวข้องกับคดี โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค แทนผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย	๑๑๙
(๑.๒) ผลทางกฎหมายของการดำเนินคดี โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๑๒๑
(๒) เลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	๑๒๓
๑.๒.๒.๒ กรณีองค์กรเอกชนฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโภค ที่ได้รับความเสียหาย	๑๒๔
(๑) สมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครอง ผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรม ทางการค้า	๑๒๔
(๑.๑) เมื่อใจของสมาคมและมูลนิธิที่จะสามารถ ฟ้องคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของ ผู้บริโภค	๑๒๕
(๑.๒) การใช้สิทธิและอำนาจฟ้องคดีของสมาคม และมูลนิธิ	๑๒๘
(๒) สภาองค์กรของผู้บริโภค	๑๒๙
(๒.๑) ลักษณะและสถานะของสภาองค์กร ของผู้บริโภค	๑๓๐
(๒.๒) การใช้อำนาจในการดำเนินคดีเกี่ยวกับ การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคแทนผู้บริโภค ...	๑๓๑

บทที่ ๒ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่อง	๑๓๓
๒.๑ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าเฉพาะอย่าง	๑๓๓
๒.๑.๑ กฎหมายเกี่ยวกับอาหาร และกฎหมายเกี่ยวกับยา	๑๓๓
๒.๑.๑.๑ เจตนารมณ์และโครงสร้างของกฎหมายเกี่ยวกับอาหารและ กฎหมายเกี่ยวกับยา	๑๓๔
(๑) เจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับอาหารและ กฎหมายเกี่ยวกับยา	๑๓๔
(๒) โครงสร้างของกฎหมายเกี่ยวกับอาหารและกฎหมาย เกี่ยวกับยา	๑๓๕

๒.๑.๑.๒ การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับอาหารและยา.....	๑๔๔
๒.๑.๒ กฎหมายเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย (Product liability Law)	๑๔๔
๒.๑.๒.๑ ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้น จากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย	๑๔๖
(๑) ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ.....	๑๔๖
(๒) เหตุผลลดพ้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ.....	๑๕๐
๒.๑.๒.๒ ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ (ขอบเขตความเสียหายที่ได้รับความคุ้มครอง).....	๑๕๒
(๑) ความเสียหายพื้นฐาน	๑๕๓
(๒) ความเสียหายต่อยอด	๑๕๓
(๒.๑) ความเสียหายต่อจิตใจ	๑๕๓
(๒.๒) ความเสียหายที่เกิดจากพฤติการณ์พิเศษ ของผู้ประกอบการ	๑๕๕
๒.๒ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	๑๕๗
๒.๒.๑ ลักษณะ และผลแห่งข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.....	๑๕๘
(๑) ลักษณะของข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	๑๕๘
(๑.๑) เงื่อนไขเชิงรูปแบบ.....	๑๕๙
(๑.๒) เงื่อนไขเชิงเนื้อหา	๑๖๐
(๒) ผลแห่งข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.....	๑๖๓
๒.๒.๒ ขอบเขตการใช้บังคับของข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม	๑๖๕
(๑) เหตุผลความจำเป็น	๑๗๐
(๒) ขอบเขตการใช้บังคับที่เคร่งครัด.....	๑๗๑
(๒.๑) เงื่อนไขเชิงรูปแบบ	๑๗๑
(๒.๒) เงื่อนไขเชิงเนื้อหา.....	๑๗๒
๒.๓ กฎหมายเกี่ยวกับการขายสินค้าหรือให้บริการในรูปแบบใหม่ ๆ.....	๑๗๓
๒.๓.๑ ลักษณะของการขายตรงและตลาดแบบตรง และผลกระทบที่เกิดขึ้น... ..	๑๗๔
๒.๓.๑.๑ ลักษณะของการขายตรงและตลาดแบบตรง.....	๑๗๔
๒.๓.๑.๒ ผลกระทบ หรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการขายตรงและ ตลาดแบบตรง.....	๑๗๗
(๑) ผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้บริโภค ในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ	๑๗๗
(๒) ความเสี่ยงต่อผู้บริโภคที่จะไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ตามที่ตนเลือกซื้ออย่างแท้จริง.....	๑๗๘

(๓) ความเสี่ยงของผู้บริโภคต่อการแสวงหาประโยชน์ อันมิชอบและไม่สุจริตของบุคคลจากการขายตรงและ การตลาดแบบตรง	๑๗๕
๒.๓.๒ มาตรการคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติ	๑๘๑
๒.๓.๒.๑ กรณีมิใช่การประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง ตามกฎหมาย	๑๘๑
๒.๓.๒.๒ กรณีการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง ตามกฎหมาย	๑๘๒
(๑) เงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจขายตรงและ ตลาดแบบตรง	๑๘๒
(๑.๑) เงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจขายตรง..	๑๘๒
(๑.๒) เงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ตลาดแบบตรง	๑๘๓
(๒) การกำหนดหน้าที่แก่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและ ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง.....	๑๘๐
(๒.๑) หน้าที่ร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจขายตรง และผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง.....	๑๘๐
(๒.๒) หน้าที่เฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจขายตรง และหน้าที่เฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจ ตลาดแบบตรง	๑๘๒
(๓) การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในการซื้อสินค้า หรือบริการจากการขายตรงหรือจากการขายผ่าน ตลาดแบบตรง.....	๑๘๓
(๓.๑) กรณีระหว่างการประกอบธุรกิจขายตรง หรือการประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง	๑๘๓
(๓.๒) กรณีเลิกประกอบธุรกิจขายตรงหรือ เลิกประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง.....	๒๐๐
(๔) การกำหนดให้มีองค์กรกำกับดูแลการปฏิบัติ พระราชบัญญัติเป็นการเฉพาะ.....	๒๐๑
(๔.๑) องค์กรของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับ นโยบายและการควบคุมกำกับ	๒๐๑
(๔.๒) องค์กรของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในระดับ ปฏิบัติการ.....	๒๐๓

ส่วนที่สอง: กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในเชิงวิธีบัญญัติ

ความนำ	๒๐๘
--------------	-----

บทที่ ๑ กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค	๒๐๙
--	-----

๑.๑ ขอบเขตการใช้บังคับของระบบวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค	๒๑๐
--	-----

๑.๑.๑ ลักษณะของคดีผู้บริโภค	๒๑๑
-----------------------------------	-----

(๑) เงื่อนไขเชิงรูปแบบ	๒๑๑
------------------------------	-----

(๑.๑) ผู้บริโภค	๒๑๒
-----------------------	-----

(๑.๒) ผู้ประกอบธุรกิจ	๒๑๔
-----------------------------	-----

(๒) เงื่อนไขเชิงเนื้อหา	๒๑๕
-------------------------------	-----

๑.๑.๒ กรณีมีปัญหาตีความเกี่ยวกับคดีผู้บริโภค	๒๑๘
--	-----

๑.๒ ระบบวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคที่เอื้อต่อการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภค	๒๒๐
--	-----

๑.๒.๑ ขั้นตอนการฟ้องคดี.....	๒๒๐
------------------------------	-----

(๑) การฟ้องคดีด้วยวาจา.....	๒๒๐
-----------------------------	-----

(๒) การฟ้องคดีต่อศาลที่ผู้บริโภคมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล	๒๒๓
---	-----

(๓) การยกเว้นการใช้บังคับหลักกฎหมายเกี่ยวกับแบบของสัญญา หรือหลักฐานเป็นหนังสือ.....	๒๒๔
--	-----

(๔) การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมให้แก่ผู้บริโภค	๒๒๖
---	-----

(๕) การกำหนดอายุความเป็นพิเศษ	๒๒๖
-------------------------------------	-----

๑.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี.....	๒๒๗
--	-----

(๑) ขอบเขตของข้อตกลงในสัญญาของผู้ประกอบธุรกิจ	๒๒๘
---	-----

(๒) ภาระการพิสูจน์.....	๒๒๙
-------------------------	-----

(๓) การใช้ระบบไต่สวนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี.....	๒๓๐
---	-----

๑.๒.๓ ขั้นตอนการชี้ขาดตัดสินคดี.....	๒๓๑
--------------------------------------	-----

(๑) การแก้ไขคำขอบังคับให้ถูกต้องหรือเหมาะสมยิ่งขึ้น	๒๓๒
---	-----

(๒) การสงวนสิทธิของศาลในการแก้ไขคำพิพากษาในอนาคต.....	๒๓๓
---	-----

(๓) การทำคำพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามในเรื่อง เฉพาะเจาะจง.....	๒๓๔
--	-----

(๓.๑) กรณีสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการเกี่ยวกับสินค้า ที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค	๒๓๕
---	-----

(๓.๒) กรณีสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหาย เพื่อการลงโทษ	๒๓๘
---	-----

(๔) การนำผลแห่งคดีไปใช้บังคับแก่ข้อพิพาทในอนาคตที่มี ข้อเท็จจริงแบบเดียวกัน	๒๓๙
--	-----

บทที่ ๒ กฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class actions).....๒๔๑

๒.๑ ขอบเขตการใช้บังคับของการดำเนินคดีแบบกลุ่มในคดีเรียกร้องสิทธิ
ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค๒๔๕

๒.๑.๑ เงื่อนไขเชิงรูปแบบ๒๔๖

(๑) คดีที่มีผู้บริโภคเป็นผู้เสียหายจำนวนมากซึ่งรวมกันเป็น
กลุ่มบุคคล๒๔๖

(๒) คดีที่ผู้บริโภคที่เป็นผู้เสียหายคนหนึ่ง (หรือหลายคน)
เป็นโจทก์ฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายคนอื่น ๆ.....๒๕๐

(๓) คดีที่โจทก์ฟ้องและดำเนินคดีเพื่อประโยชน์ของตนเอง
และเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายทุกคนในกลุ่มบุคคล..... ๒๕๒

๒.๑.๒ เงื่อนไขเชิงเนื้อหา ๒๕๒

(๑) การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคกรณีผู้ประกอบการธุรกิจ
ประพฤติผิดสัญญาเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าหรือบริการ..... ๒๕๓

(๒) การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคกรณีผู้ประกอบการธุรกิจ
กระทำละเมิดเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าหรือบริการ๒๕๕

(๓) การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคกรณีผู้ประกอบการธุรกิจ
ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด..... ๒๕๖

๒.๒ การคุ้มครองผู้บริโภคโดยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ๒๕๘

๒.๒.๑ การดำเนินคดีแบบกลุ่มกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น....๒๕๙

(๑) กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม.....๒๕๙

(๑.๑) ขั้นตอนการเริ่มคดีแบบกลุ่ม.....๒๕๙

(๑.๒) ขั้นตอนการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม๒๖๒

(๑.๓) ขั้นตอนการทำคำพิพากษาในคดีแบบกลุ่ม.....๒๖๔

(๒) กระบวนพิจารณาที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบวิธีพิจารณาคดี
ที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ.....๒๖๕

(๒.๑) การไม่ตัดสิทธิของคู่ความที่จะได้รับประโยชน์
จากการนำระบบวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคมาใช้บังคับ
ในคดีแบบกลุ่ม ๒๖๖

(๒.๒) ผลของการนำระบบวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคมา
ใช้บังคับในคดีแบบกลุ่มสำหรับคดีเรียกร้องสิทธิ
ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ๒๖๙

๒.๒.๒ การดำเนินคดีแบบกลุ่มกับข้อจำกัดบางประการในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค.....	๒๗๐
(๑) ข้อจำกัดของการนำระบบวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคมาใช้บังคับในคดีแบบกลุ่ม เนื่องจากขัดหรือแย้งโดยขัดแย้งกับลักษณะเฉพาะของการดำเนินคดีแบบกลุ่ม	๒๗๑
(๑.๑) การเข้าเป็นโจทก์ในคดีแบบกลุ่มของสมาคมหรือมูลนิธิที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือสภาก่อตั้งของผู้บริโภค	๒๗๑
(๑.๒) การฟ้องและดำเนินคดีโดยไม่จำเป็นต้องมีทนายความ	๒๗๓
(๒) ข้อจำกัดอันเนื่องมาจาก “ความแตกต่างหลากหลาย” ของความเสียหายที่สมาชิกกลุ่มในกลุ่มบุคคลได้รับอันเนื่องมาจากหรือเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าหรือบริการ	๒๗๔
(๒.๑) กรณีที่สมาชิกกลุ่มได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย หรือจิตใจ	๒๗๔
(๒.๒) กรณีที่สมาชิกกลุ่มเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ (Punitive damages)	๒๗๗

ส่วนที่สาม: องค์ประกอบของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และการใช้บังคับ

ความนำ	๒๗๕
--------------	-----

บทที่ ๑ องค์ประกอบของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๒๘๐
---	-----

๑.๑ ผู้บริโภค.....	๒๘๑
--------------------	-----

๑.๑.๑ นิยาม และลักษณะของผู้บริโภค	๒๘๑
---	-----

๑.๑.๑.๑ นิยามผู้บริโภค	๒๘๒
------------------------------	-----

(๑) นิยามผู้บริโภคตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๒๘๒
---	-----

(๑.๑) “ผู้บริโภค” ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒	๒๘๒
---	-----

(๑.๒) “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่อง.....	๒๘๓
---	-----

(๒) ความหมายผู้บริโภคตามคำวินิจฉัยหรือการตีความขององค์กรรัฐหรือองค์กรตุลาการ	๒๘๖
--	-----

(๒.๑) การพิจารณาเกี่ยวกับฐานะผู้บริโภครวม	
โดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๒๘๖
(๒.๒) การวินิจฉัยเกี่ยวกับฐานะผู้บริโภครวม	
โดยประธานศาลอุทธรณ์.....	๒๘๗
๑.๑.๑.๒ ลักษณะของผู้บริโภคตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง	
ผู้บริโภค.....	๒๘๑
(๑) ลักษณะของผู้บริโภคตามบริบทของกฎหมายไทย.....	๒๘๑
(๒) ลักษณะของผู้บริโภคตามหลักสากลตามกฎหมาย	
ของประเทศต่าง ๆ	๒๘๓
๑.๑.๒ สิทธิ และหน้าที่ของผู้บริโภค.....	๓๐๒
๑.๑.๒.๑ สิทธิของผู้บริโภค.....	๓๐๒
(๑) สิทธิตามสัญญา	๓๐๒
(๒) สิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	๓๐๒
๑.๑.๒.๒ หน้าที่ของผู้บริโภค	๓๐๔
(๑) หน้าที่ตามสัญญา	๓๐๔
(๒) หน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	๓๐๔
(๒.๑) หน้าที่พื้นฐาน: หน้าที่ก่อนการทำสัญญา	
กับผู้ประกอบธุรกิจ	๓๐๔
(๒.๒) หน้าที่เฉพาะ: หน้าที่ภายหลังจากการทำ	
สัญญากับผู้ประกอบธุรกิจแล้ว	๓๐๕
๑.๒ ผู้ประกอบธุรกิจ.....	๓๐๘
๑.๒.๑ นิยาม และลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจ	๓๐๘
๑.๒.๑.๑ นิยามผู้ประกอบธุรกิจ.....	๓๐๘
(๑) นิยามผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมาย	
เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๓๐๘
(๑.๑) “ผู้ประกอบธุรกิจ” ตามพระราชบัญญัติ	
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒	๓๐๘
(๑.๒) “ผู้ประกอบธุรกิจ” ตามกฎหมายอื่นๆ	
ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่อง... ..	๓๑๐
(๒) ความหมายของผู้ประกอบธุรกิจตามคำวินิจฉัย	
ของประธานศาลอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภค.....	๓๑๒

(๒.๑) การวินิจฉัยเกี่ยวกับฐานะของผู้ประกอบธุรกิจ โดยประธานศาลอุทธรณ์	๓๑๒
(๒.๒) ผลของการวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ ต่อการดำเนินคดีผู้บริโภคร	๓๑๔
๑.๒.๑.๒ ลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายเกี่ยวกับการ คุ้มครองผู้บริโภค.....	๓๑๖
(๑) ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภค.....	๓๑๗
(๑.๑) เงื่อนไขเชิงรูปแบบ.....	๓๑๗
(๑.๒) เงื่อนไขเชิงเนื้อหา	๓๑๗
(๒) การคุ้มครองผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กในความสัมพันธ์ กับผู้ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่.....	๓๒๑
(๒.๑) กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหาย ที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย	๓๒๑
(๒.๒) กฎหมายว่าด้วยขายตรงและตลาดแบบตรง ..	๓๒๒
๑.๒.๒ หน้าที่ และสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจ	๓๒๕
๑.๒.๒.๑ หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ.....	๓๒๕
(๑) หน้าที่พื้นฐาน.....	๓๒๖
(๑.๑) หน้าที่ต่อประโยชน์ใช้สอยของสินค้า และบริการ.....	๓๒๖
(๑.๒) หน้าที่ต่อความปลอดภัยของสินค้า และบริการ.....	๓๒๖
(๒) หน้าที่เฉพาะ.....	๓๓๐
(๒.๑) หน้าที่เฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับสินค้า.....	๓๓๐
(๒.๒) หน้าที่เฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับบริการ.....	๓๓๓
๑.๒.๒.๒ สิทธิของผู้ประกอบธุรกิจ	๓๓๓
(๑) สิทธิตามสัญญา	๓๓๓
(๒) สิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค	๓๓๔
(๒.๑) สิทธิที่จะเป็นโจทก์ฟ้องผู้บริโภค เป็นคดีผู้บริโภค	๓๓๔

(๒.๒) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองกรณีผู้บริโภค
ใช้สิทธิฟ้องคดีผู้บริโภคโดยไม่สุจริต ๓๓๕

(๒.๓) สิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากกระบวนการ
พิจารณาคดีที่สะดวกและรวดเร็ว ๓๓๕

๑.๓ สินค้าและบริการ..... ๓๔๐

๑.๓.๑ สินค้า..... ๓๔๐

(๑) ประเภทของสินค้า..... ๓๔๑

(๒) ลักษณะของสินค้า ๓๔๓

๑.๓.๒ บริการ..... ๓๔๕

(๑) ประเภทของบริการ ๓๔๖

(๒) ลักษณะของบริการ..... ๓๔๗

บทที่ ๒ การใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค..... ๓๔๕

๒.๑ กฎหมายกลางเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการทั่วไป ๓๔๕

๒.๑.๑ เงื่อนไขการใช้บังคับเชิงรูปแบบ ๓๕๐

๒.๑.๒ เงื่อนไขการใช้บังคับเชิงเนื้อหา..... ๓๕๑

(๑) สัญญาเพื่อการบริโภคหรือสัญญาผู้บริโภค

(Consumer contract) ๓๕๒

(๑.๑) ความหมายของ “สัญญาเพื่อการบริโภค” หรือ

“สัญญาผู้บริโภค” ๓๕๒

(๑.๒) ลักษณะของ “สัญญาเพื่อการบริโภค” หรือ

“สัญญาผู้บริโภค” ๓๖๑

(๒) การกระทำละเมิดเกี่ยวกับการบริโภคหรือการละเมิดสิทธิ

ของผู้บริโภค ๓๖๖

(๒.๑) การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคโดยทั่วไป ๓๖๗

(๒.๒) การละเมิดสิทธิของผู้บริโภคเฉพาะราย ๓๖๘

๒.๒ กฎหมายอื่น ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเฉพาะเรื่อง..... ๓๗๒

๒.๒.๑ การใช้บังคับในบริบทเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ..... ๓๗๒

(๑) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลหรือควบคุมการประกอบ

ธุรกิจให้เป็นไปตามมาตรฐาน ๓๗๓

(๒) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย ..๓๗๕

๒.๒.๒ การใช้บังคับบนฐานของหลักวิชาการหรือความรู้ความเชี่ยวชาญ

เฉพาะทาง..... ๓๗๖

บทสรุป.....	๓๗๘
(๑) พัฒนาการ และกลไกเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย.....	๓๗๘
(๑.๑) พัฒนาการของการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย	๓๗๘
(๑.๒) กลไกเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย.....	๓๘๒
(๒) ปัญหาเฉพาะของระบบการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย และแนวทาง ที่ควรจะเป็น.....	๓๘๔
(๒.๑) ปัญหาในเชิงกฎหมาย: ปัญหาบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภค.....	๓๘๕
(๒.๒) ปัญหาการจัดการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค.....	๔๐๐
บรรณานุกรม.....	๔๐๔
ดัชนี.....	๔๑๐